

Innspill til Høring på St. melding 14 (2022-2023) Utsyn over kompetansebehovet i Norge.

Forskerforbundets forening for lærerutdanning (FFL) gir med dette et innspill til «Høring på St. melding 14 (2022-2023) Utsyn over kompetansebehovet i Norge».

* * * *

Det vises til invitasjonen av 30.03.2023 fra Åshild Olaussen.

Meldingen tar for seg:

- Dimensjonering av utdanningssystemet
- Utdanning i hele landet
- Finansiering av universiteter og høyskoler
- Læring i arbeidslivet
- Kvalifisering av arbeidskraftreserven
- Bruk av kompetanse fra utlandet

Innledning

Forskerforbundets forening for lærerutdanning velge å gi innspill på de kapitlene vi mener at aktuell for ulike lærerutdanninger.

Kapittel 5

I oppsummeringa til kapittel 5 er det listet opp 18 punkt som Regjeringen vil. 12 av disse omtaler videregående opplæring og fagskoler. 6 av pkt omtaler universitet og høyskoler. Samtidig er det kun universiteter og høyskoler regjeringen har forventninger til. Og forventningene viser ikke mye tillit slik tillitsreformen har som intensjon.

På side 89 «Gitt den stramme rammen for offentlige utgifter vil regjeringen i årene som kommer, vurdere hvordan kapasiteten i høyere yrkesfaglig utdanning og i høyere utdanning kan utnyttes bedre. Det handler om å få en bedre oversikt over hvor det er ledig kapasitet, og hvor det er potensial for vekst» viser at regjeringen er styrt av NPM og ikke at utdanning er viktig for dannelse og kulturforståelse. Det gir lite rom for å ivareta små profesjons og kulturfag. Dette er også noe som er spilt inn fra FF tidligere. FFL mener også at det er påfallende at lærerutdanningene ikke er nevnt som eksempel på kompetanse som er nødvendig for det grønne skiftet (s. 87), all den tid utdanning er en nøkkelfaktor i omstillingen fram mot bærekraftige holdninger og handlinger. Dette gjelder i høyeste grad både grunnskole og barnehagelærerutdanningene.

Kapittel 6 Utdanning i hele landet

Tanken om utdanning i hele landet er bra, men spørsmålet er om det forringer kvalitet og utarmer resurser. Her synes det som om man ønsker seg tilbake til politikken som var bak

distriktshøyskoler (DH'er). Erfaringer herfra førte til kraftig redusert i 1994 og fusjonen ei nyere tid.

Det er viktig for kvaliteten av utdanninger at det er et godt fagmiljø (for å oppfylle studietilsynsforordningen) og nok studenter. Med tilnærmingen som NOU'en legger opp til vil mye av arbeidstiden kunne bli spist opp av reise. Det kan også føre til ugunstig arbeidstid. Eller også vil reise bli en del av fritidsjobbingen.

Dette er et viktig poeng som det særlig er viktig å være oppmerksom på når det gjelder tilbudet av fleksible desentraliserte utdanningstilbud innen lærerutdanningene (s. 101). Slike tilbud kan innebære store kostnader for institusjonene, både i tidsbruk og økonomiske, når flere vitenskapelige ansatte må bruke arbeidstid på reise til studiesteder i distriktene (mulig det er dette poenget du gjør i teksten her, Kristin). Et annet poeng som gjelder punktet "utnytte potensialet som ligger i digitalisering" s. 99 er at pandemien også lærte oss at digitalisering kan være krevende om en skal oppnå studiekvalitet og studenttilfredshet. Digitalisering kan kanskje være kostnadsbesparende og praktisk, men for at digitalisering skal lykkes kreves profesjonsrelevant kompetanse og det tar tid - og penger - å utvikle.

Kapittel 7 Finansiering av universitet og høyskoler

Det er kommet flere innspill på at finansiering for institusjoner som er flercampus har en utfordring, og dette er det ikke tatt hensyn til i meldingen. Med tanke på at man skal ha utdanning ut hele landet er dette en selvmotsigelse.

Det har i mange år vært et overopptak av studenter. Med en endring i basisbevilgningen fra 60% til 80% vil man kunne fokusere på kvalitet og ikke kvantitet. Og med et mindre grunnlag for studentrekruttering er det tiden for en slik justering av bevilgningen.

Og det gjenstår å se om man i de tre kategoriene klarer og fullfinansierer masterutdanninger og bachelorutdanning. Med en tredeling av kategorier ser FFL at bachelorutdanningen i barnehagelærerutdanningen er blitt styrket, noe vi er ser positivt på. Yrkesfaglærerutdanning har også et stort innslag av praksis. Det er også viktig at små utdanninger får handlingsrom til å gi kvalitet i utdanningene, f.eks. mange PPY utdanningene.

Vi har i dag offentlig- og nærings Ph.d. Det er et godt grep der «egenfinansiering» er funksjonell. Med tanke på ønske om videreutdanning innen offentlig og privat næring vil det være et tiltak, at også lavere grad kunne dele på finansiering. For pedagogiske utdanningen vil man da kunne kompensere noe for lærermangel.

Kapittel 10 Kompetanse fra utlandet

I lærerutdanningene har man opplevd en stor økning av antall kollega fra utlandet. FFL har ved flere anledninger påpekt at det er en viktig kompetanse de bidrar med. Men det er ikke bare entydig positivt. Det er ikke nok at regjeringen vil ha et større fokus på godkjenning av utdanninger. De må også legge til rette for en god integrering for å lykkes i Norge. Det gjøres ved at UH sektoren har et handlingsrom for å etterutdanne den i norsk språk og kultur. Dette vil også føre til at norsk akademisk språk vil bli ivarettatt og utvikle.

For sentralstyret i Forskerforbundets forening for lærerutdanning

Kristin Ran Choi Hinna
Leder FFL